

Razgovor

Dr. Slavko Kulić, znanstveni savjetnik

Dr. Slavko Kulić znanstveni je savjetnik pri Ekonomskom institutu u Zagrebu i predstojnik Odjela za interdisciplinarna istraživanja. Priznati je stručnjak o čemu svjedoče priznanja iz cijelog svijeta...

Razlaz od Jugoslavije, kao hrvatski izlaz potvrđen referendumom, danas se pita o smislu promjene političkog uređenja i pretvorbe komunizma u kapitalizam? Kako i zašto je uopće došlo do tog pitanja?

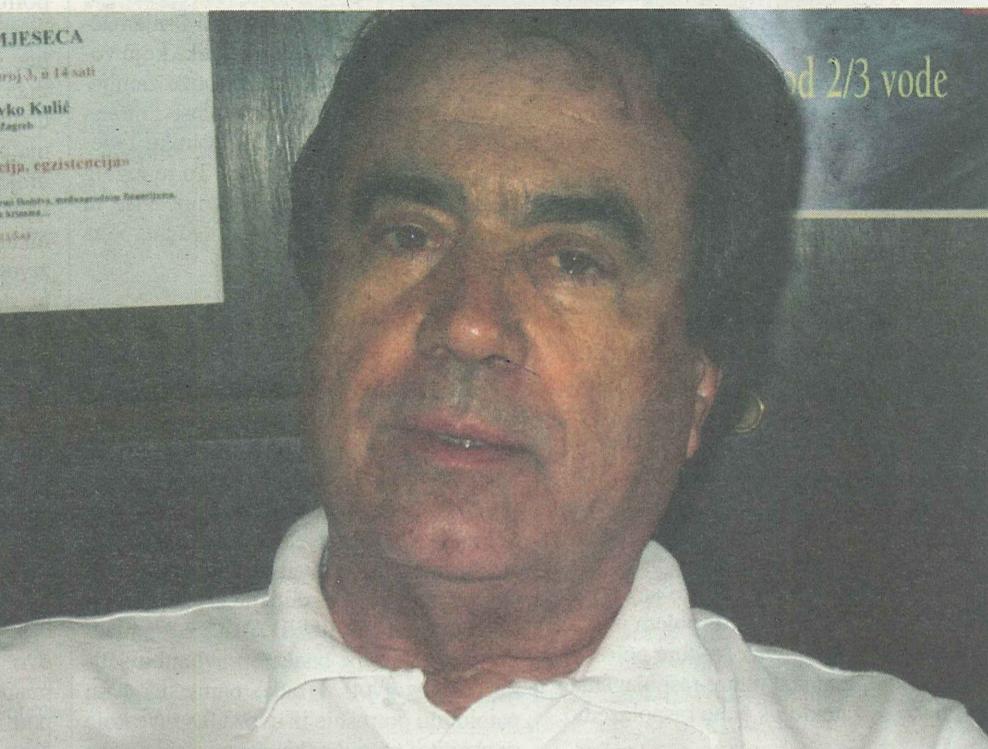
Ovako - jedno se očekivalo, a drugo se dogodilo. Ni jedna vlast dosad nije stvarnost postavila u smjeru koncepcije razvoja života u prostoru Hrvatske, već je uvela redukciju života i socijalno isključivanje sve većeg broja ljudi. Umjesto velikih obećanja i očekivanja o rastu BDP-a, velikim investicijama, većoj zaposlenosti, bržem rastu gospodarstva na proizvodnji i izvozu hrvatskih proizvoda, veće konkurentnosti i ostvarivanja nacionalnog dohotka na međunarodnim tržištima, stvarnost je pokazala sve suprotno. Umjesto kapitalizacije za tečenog društvenog kapitala s procesom promjene vlasničkih odnosa dogodila se

mi mogli opredijeliti. Mi nismo slučajno do danas s ove strane Shengenskog zida. Oporbe u Hrvatskom saboru nemamo, ona ne postoji niti čuva bilo kakvo društveno opredijeljenje u tom smislu, jer ga mi do danas nemamo. Stvarnost je prepustena interesima interpersonalnog saveza krupnih kapitalista i domaćih podanika. Političko-financijska oligarhija sve je više u funkciji interesa države privatnih vlasnika, umjesto očekivane države hrvatskih poduzetnika, radnika i naroda. Ni ova, ni buduće vladajuće strukture ne će moći ostati na vlasti, jer im je vlast uvjetovana od strane središta izvanjske financijske moći. Bez obzira tko

dode ili tko bude na vlasti biti će u funkciji sve jače represivnosti prema narodu, naplate onoga što se potrošilo na dug, nametnut kao oblik dužničkog podložništva. I poslije 17 godina mi smo daleko od države kao subjekt civilizacije, parlamentarnog sustava odlučivanja, države razuma. Ovome treba dodati da do danas nemamo

kulture, to nije rješenje. Političko-financijska oligarhija s otuđenim društvenim bogatstvom dobiva puno. Ali samo njih 5% bogatih ima razloga zagovarati što brže članstvo u EU. Članstvo u EU je za njih vrlo isplativo, ali za budućnost Hrvatske ne, makar ne na takav način.

Najveći broj stanovnika Hrvatske bit će isključen iz poželjnog socijaliteta EU, ako

Nemamo uvid u vlastitu stvarnost. Mi nemamo činjenica o sebi. Ako i postoje, skrivene su od javnosti i stvarnosti. Potrebnu količinu uvida u to nema ni znanstvena zajednica. Državni zavod za statistiku ne ma metodologiju praćenja činjeničnog stanja u stvarnosti. Rast BDP-a se ne prati s naslovima novostvorenih i dodanih vrijednosti, već s naslovima raspoloživog BDP-a, s

Nemamo koncepciju o opstanku i razvitu Hrvatske

dekapitalizacija i desupsticijalizacija. Umjesto mogućeg kapitalizma kao zamjene za socijalizam, stvarnost je gurnuta unatrag, otvoren je snažan proces refeudalizacije odnosa u stvarnosti. Pod utjecajem neoliberalne doktrine dogodila se nasilna preraspodjela svega u korist povlaštene manjine kroz bezobzirnu uzurpaciju društvenog kapitala. Stvarnost je osiromašena u svakom pogledu. Sigurnost pojedinca i naroda je pala na vrlo nisku razinu.

Da, ali u međuvremenu dogodila se agresija i okupacija, zatim oslobođanje okupiranoga prostora?

Promatrajući s gospodarsko-socijalnog aspekta otkrivene pljačke i zlouporebe ratnih okolnosti ukazuju da se vodio privatni rat, za privatnu državu, zbog privatnog prisvajanja. To potvrđuje nezakonito dogodeno pretvorba i privatizacija (1991.-2007.). To vrijeme se može označiti kao vrijeme u kojem je manjima razvlastila većinu od uvjeta za život i rad. To je vladajuća političko-financijska struktura sve ozakonila, legalizirala i zapečatila kao stvarnost koju se ne treba ispitivati. Stvarnost se drži zabilježenom, u usmenoj predaji vlasti iz mandata u mandat, u beskonceptijskom stanju za druge. Hrvatska kao subjekt kulture i dalje ostaje u procjepu između anglosaksonske (proameričkog, individualnog tipa kapitalizma) i proeuropskog, kolektivnog tipa kapitalizma. Konsensuza u Hrvatskom saboru o tome nema ni poslije 17 godina.

Kako se takvo stanje odražava?

Hrvatska javnost ne zna što politika radi, a niti međunarodna politika sluti za što bi se

utvrđenih granica s novonastalim državama na tlu bivše Jugoslavije. Sve manje smo društvo, i od onog što se podrazumijeva pod pojmom zajednice. Prijeti nam opasnost da nestanemo kao subjekt kulture u tranziciji. Usprkos centralizaciji vlasti u Hrvatskoj, centripetalne sile djeluju u stvarnosti kroz nametnuti regionalizam koji je suprotstavljen, neformalno, formalnom županijskom ustrojstvu života u Hrvatskoj.

Svi oblici života u prostoru Hrvatske polako nestaju

Ustav RH je nastao i ostao kao vrijednosno-politički akt - sredstvo manipulacije stvarnošću, umjesto da je postao i ostao vrijednosno-socijalni akt - oblik socijalne egzistencije i organizacije. Razina opće svijesti o sebi, o vremenu i o prostoru gdje jesmo je vrlo niska - briga za život je također na sve nižoj razini. Svi oblici života u prostoru Hrvatske nestaju jer do danas koncepcije o opstanku i razvoju života u Hrvatskoj nema. To nije nitko ni pokušao.

Ulagak u EU prikazuje nam se kao sposobno rješenje. Što dobivamo, a što gubimo ulaskom u EU? Može li ulazak u EU nadomjestiti sve dosadašnje propuste ili će ih samo produbiti?

U knjizi "Nužnost rekonstitucije hrvatskog društva i države", iz 1998. upozorenje je da ćemo biti silom iznutra ugorani u EU. To se već tada znalo s naslova novih vlasničkih odnosa. To se događa do danas. To je za političko-financijsku oligarhiju, nezakonito izvršenu pretvorbu i privatizaciju i novu vlasničku strukturu spasonosno rješenje u svakom pogledu. Za narod, kao subjekt

ga i bude u šestom pokušaju nasilnog udruživanja Europe. Ugovor umjesto Ustava EU je pokušaj manevriranja političke oligarhije Europe da u tome uspije. Za hrvatsku stvarnost socijalno raslojavanje i tih iseljavanje nije nemoguće u smislu novog razognjištavanja. To u mnogom omogućava useljavanje stranaca i prodaju naslijeđa onih koji nisu uključeni u proces rada i života.

Moćne države EU šire se na istočnu Europu i Balkan u svim područjima života po kriteriju prava jačeg u skladu s direktivama EU. Institucija pregovora ne postoji pa hrvatski pregovarači ne pregovaraju ni o čemu, već stvaraju dojam da jesu ono što nisu, a na trošak hrvatskog proračuna ulaze u sve dublju hipokriziju bez očekivanih rezultata za narod. Na to je više puta javno upozoravano, ali se praksa "pregovaranja" od oblasti do oblasti nastavlja u smislu bespovravnog prihvatanja direktiva. Tragično je to ne znati jer ti "pregovori" proizvode kulturne i materijalne posljedice. Asimilacija ili aneksija, genetska i memetska je na pomolu. EU treba hrvatski prostor, a ne hrvatski narod. To Europa i ne krije. Pisanje i zagovaranje velikih koristi za Hrvatsku članstvom u EU iskazuje se plitkim mišljenjem na razini pozitivnih iluzija. I one se financiraju iz proračuna. Kritičke misli na tu temu nema. Sredstva javnog priopćavanja ne nalaze prostora za takvo mišljenje.

Imamo li mi uvid u vlastitu stvarnost, u realitet? Postoje li analize za stratešku budućnosnu orientaciju s jasnom perspektivom razviti, a koje bi se temeljile na činjenicama?

naslova uvoza tuđih vrijednosti, inozemnog zaduživanja vladajuće strukture i usporedno s njom i naroda kroz nametnutu patologiju potrošnje na dug. Govori se službeno da je dug Hrvatske 30,6 milijardi eura. Kamate se ne spominju. Dug grada koji se približava visini od 20 milijardi eura kod stranih poslovnih banaka ne smatra se dugom države, kao da narod nije subjekt države, baš kao i vlast koja je izabrana kroz zastupničku demokraciju. Ostali oblici dugovanja države ovdje se ne spominju. Taj iznos je u porastu jer sva strana potraživanja prema Hrvatskoj su dug države bez obzira radi li se o inozemstvu, o domaćim subjektima, vjerskim zajednicama, itd. To je ono što određuje dužničku poziciju Hrvatske o kojoj se javno ne govori. Najteža je spoznaja da ne znamo stanje duga države.

Koje su posljedice?

Bez uvida u stvarnost ne znamo ni nakon 17 godina što je hrvatsko, a što je strano u Hrvatskoj. Bez uvida u hrvatsku stvarnost, koncepciju razvoja života nije moguće prosuđivati. Prateći engram hrvatskog naroda (trag materijalnog i kulturnog poнаšanja) sve manje se može tvrditi da se narod ponaša u skladu s načelom razboritog razmišljanja i odgovornog poнаšanja spram vlastite budućnosti. Teško je ne upozoriti da narod ulazi u proces aberacije, odstupanja od tih načela koja ga drže kao subjekt kulture spram budućnosti. Inozemni dug hrvatskih građana upozorava da je narod gurnut u pravcu poremećaja poнаšanja, u patologiju potrošnje, rastrošnosti života na dug u skladu s onim što vladajuće

nastavak na str. 4